

Nr 353.

Av herr Norman, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till avlöning av landsantikvarier m. m.

I proposition nr 223 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Bidrag till avlöning åt landsantikvarier för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av kronor 60 000.

Propositionen är föranledd av förslag från Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien om fastställande av en minimilön för de 22 landsantikvarierna av lägst 12 000 kronor, varav staten skulle bidra med två tredjedelar — häri inräknas då avkastningen av de med lotterimedel uppbyggda lönefonderna — och en tredjedel av vederbörande huvudman. Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att statsbidrag med två tredjedelar skulle utgå till avlöning på *högst* 12 000 kronor.

Akademiens förslag om en minimilön till landsantikvarierna på 12 000 kronor måste anses vara väl motiverad. I fråga om statens bidrag till denna lön ber jag få anföra följande synpunkter.

Denna fråga har länge varit föremål för statsmakternas intresse. I kulturminnesvårdssakkunnigas år 1937 avgivna betänkande föreslås, att genom fortsatt tilldelning av lotterimedel lönefonderna snarast möjligt skulle ökas till 200 000 kronor och därefter i etapper till 300 000 kronor för att kunna utgöra en betryggande grundval för landsantikvariernas avlöningar, varigenom alltså med då gällande minimiräntefot på 4 procent en minimilön på 12 000 kronor blivit säkerställd. Tilldelningen av lotterimedel stoppades dock, när lönefondernas medelbelopp uppgick till 150 000 kronor.

Nu finner Kungl. Maj:t det vara nödvändigt vidtaga nya statliga åtgärder för att trygga en skälig lön åt landsantikvarierna. Men nu vill man frångå principen om fullt statsstöd till deras avlöning och vill lägga en tredjedel av bördan på länsintressenterna. Detta blir för betungande för de flesta av dem. De tryckas av stora svårigheter att anskaffa medel till inrättande och uppehållande av museer med behövlig tjänstepersonal, inköp, flyttnings- och byggnadskostnader för representativt friluftsmuseum med åtföljande kostnader för möblering, inventarier och utställningsföremål av alla slag, rese- och traktamentskostnader vid den omfattande verksamheten ute i fältet inom hela området o. s. v. Så har t. ex. Västmanlands fornminnesförening, trots stor välvilja från landstinget och Västerås stad, vilka lämna tillsammans 15 000 kronor årligen, på flera år ej ens kunnat hålla en ytterst välbehövlig vaktmästare för samlingarnas vård o. d.

Akademien räknar med 22 landsantikvarier, till vilkas avlöning med 12 000 kronor till varje skulle krävas 264 000 kronor. Avkastningen av de samlade lönefonderna på 3 325 000 kronor skulle efter 3½ procent ränta utgöra 116 375 kronor. Drages denna summa från angivna lönebelopp, återstår en summa av i runt tal 147 700 kronor, som behöver gäldas genom särskilt statsbidrag.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 223 måtte besluta,

att avlöning till landsantikvarie skall utgå med lägst 12 000 kronor,

att skillnaden mellan minimilönen och avkastningen av lönefonderna helt täckes av statsmedel, och

att till Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien: Anslag till avlöning åt landsantikvarier för budgetåret 1945/46 anvisa ett förslagsanslag av 147 700 kronor.

Stockholm den 5 april 1945.

David Norman.
